

Z a
5152

Q.K.

Q. K. 238, 34

ΠΡΟΠΕΜΠΤΙΚΟΝ.

HONESTO ET DOCTO
IVVENI D. VALENTINO
CHÆRE CALEGIENSI, VVITEBERGA
AD SCHOLASTICVM MVNVS
MAGDEBURGVM INITIO
ANNI M. D. LXVII
AVOCATO,

Scriptum à
M. GEORGIO ROLLENHAGIO
BERNAVIENSE.

VITEBERGÆ
EXCVDEBAT IOHANNES
CRATO.
M. D. LXVII.

*Controversas suo Ammiviro
vnde de valet. chev.*

ΠΡΟΠΕΜΠΤΙΚΟΝ.

Vltima fatidici venit iam carminis ætas,
Quæ mundi secum ingentem est tractura ruinam.
Iam quorum constans meminit sententia Christi
Est manifesta fides: Plena omnia ubiq; malorum:
Horror ubiq; animos tristi formidine turbat:
Nec certum est quem det finem fortuna laborum.
Aspice crudeles Turcas precor: aspice gentes
Tartareas, Furijs stygiaq; palude creatas,
Qua feritate ruant, quæ sit violentia bello.
Mens immota manet nostri penetralia Christi
Vasta dare, & membris nostris & sanguine diram
Explere ingluuiem, flammisq; inuoluere muros.
Iamq; adeo primis statuunt spectacula cœptis
Horrenda, & quondam Siculis inuisa Tyrannis.
Obstantes contra summa nituntur opum vi:
Imbelles, qualis deserta miserrima turba est,
Sexus fœminei, infantum, iuuenumq; senumq;
Mille modis lacerant: malis absumere mammas
Virgineas visæ, tepidumq; haurire cruorem.
Corpora quin etiam verubus lætentia figunt
Infantum, & cogunt assanda inuertere ad ignem
(Tormenti genus) & miseræ ea mandere matres.
Nobis maiorum virtus & fortia facta,
Ventosa in lingua, pedibusq; fugacibus hærent.
Nec

Nec nos hostis atrox, nec capti vulnus amici,
Nec nostris eadem nubes metuenda carinis,
Excitat, ut notæ redeant in pristina vires,
Quæ vitam pulcra pro libertate pacisci
Sustineant, magnumq; ferant per sæcula nomen.
Usq; adeò nunc laudis amor, nunc gloria cessit
Pulsa metu, & tenues fortuna recessit in auras.

Nec satis: extremos Pietas aufugit ad Indos,
Atq; preces & vota iacent: sibi somnia quisq;
Fingit, & est sua cuiq; Deus malesuada cupido.

Ac veluti tecto in magno cum fortè coorta est
Flamma furens, quæ summa domus fastigia lambit,
Inuoluitq; aditus fumo, miseroq; tumultu,
Nec super infusos imbres, nec carmina curat.
Iamq; ruunt tabulata simul cum turribus altis,
Complexuq; premunt ingentes farris acervos,
Arte laboratas vestes, aurumq;, hominesq;
Tum seruus dominum absentem fidißimus vnus
Sollicitè quærit: Molli quem deniq; lecto
Multo membra mero victum, pinguemq; ferinam
Ructantem, & toto proflantem pectore somnum,
Inuenit: atq; quatit: rapido super adijcit ore:
O here surge, fuge, & præsentem te eripe letho,
Ignis adest, ignis: ruit alto à culmine tectum,
Dum loquor hic etiam paries tibi proximus ardet.
Hoc ait, & celer in verbo vestigia torquet.

A ij Illius

Illius stolidam tetra fuligine mentem
Implicat ebrietas, sensusq; auertit inertes.
Ergò assurgenti similis, similisq; loquenti,
Vix sedet, & turpi mordet sua murmura roncho.
Dumq; parat mersos oculos in nocte profunda
Nequicquam reserare, iterumq; iterumq; relabens
Infelix caput arsurum reclinat in ostrum.

Haud aliter, postquam properant incendia belli
Scintillas agere, & latè differre fauillam,
Nec vetus assumtis porrò spes restat in armis,
Sed nostris propior ceruicibus imminet hostis,
Et quas non habuit vires acquirit eundo:
Instant ardentes proceres, verbiq; ministri
Securos animos, atq; impia pectora vulgi
Conterrere metu, reliquos mærore stupentes
Solari, precibusq; minas non segniter addunt.
Ut pensare velint, hæc tanta pericula ferri
Vi supera, læsa memorem Deitatis ob iram,
Ni faciant scelerum finem, & grauiora minantem
Supplicibus superent votis, veniamq; precentur,
Iam flammæ, cunctos inimicus & hauserit ensis.
Ast illi densa viciorum mole sepulti,
Aut nihil audito prorsus sermone mouentur,
Aut vitæ & victus curis vigilantibus, ægrum
Extricare animum nequeunt, rursumq; labascunt
In vetitum, facta & vota imperfecta relinquunt.
Quòd

Quod si fortè velit producere longius iras
Et punire Deus quantum impietate meremur,
Vi solida ut vadant, duri quò Teutonis ora
Iusticiam, verumq; Dei cum lacte timorem
Imbibit, & studijs animos emollit honestis.

Quæ scelera & cædes & quæ caligo sequetur?
Quæ spes libertatis erit, quæ viuere cura?

Tum vadet scissa plorans Ecclesia palla,
Externo scelere & proprio fœdata cruore.
Tum reuerenda Fides & sancti iura Pudoris
Astra petent, duplicesq; Deo tendentia palmas,
Multa super nostro super hostis crimine multa
Narrabunt iras acuent, pœnasq; reposcent.
Et Deus ipse hostis, peregrinaq; turba latronum,
Et regum & turpis nostri discordia vulgi
In miseròs irarum omnes effundet habenas.

Saxis & truncis & duro robore natum,
Et reor Hyrcana lactatum Tigride: quem nil
Hæc mala tanta mouent, patriæ & morientis imago.

Felix ante alios felix diuine Melanchthon,
Qui placida in Domino compostus pace quiescis,
Nec tam terribiles cernis superare furores.
Fortunatus & is quem non virtutis egentem
Abstulit atra dies in vitæ limine primo
Ex cunis, quò torturas non perferat vllas,
Nec tepidis fixus pilis sudibusue præustis,

A ij Sin

Singultantem animam strata inter flammea fundat,
Et tosto pastam suffocet viscera matrem.

Si ~~luz~~ Scilicet & Vas est optando rumpere fata,
Ne mihi tam longè maneat pars vltima vitæ,
Vt quantum restat videam experiarq; malorum.
Aut metus iste meus sit vanus & omnia vana
Quæ Daniel, & quæ Diues cecinere Iohannes.
Crimina nostra vetant & vindicis ira Iehouæ.

Prætereà ne quid desit fortassè malorum,
Pestis & atra fames latè loca questibus implent.
Hæc sequitur vulgus miserum lucemq; perosum,
Et mutare malum vel quauis morte paratum:
Illa indignantes vrgenti incumbere fato
Sublimes, humilesq; simul discrimine nullo
Cogit, & ante diem crudeli funere mersat.
Nulla mali requies, nec spes datur vlla salutis.

Magne pater magnos qui das adimisq; dolores,
Adsis ô tandem & propius res aspice nostras.
Quam sumus heu miseri pœnis damus vsq; superq;
Quàm satis est: iustas iras nunc pone minasq;
Nunc antiqua tuam subeat miseratio mentem
Qua Gnatum mundo donas: Miserere laborum
Tantum, meritamq; malis auerte ruinam
Templi, aræq; tuæ, & vitæ nos redde priori.

Gogq; Magog, rabidosq; canes trans Tartara natos,
Quos contra Christum & contra Dæmon acerbat,
Ipse

(Ipse sui generisq; hominum communis Erinnyes)
In tua quò vertant sceleratas numina dextras,
Et sacra blasphemis onerent mandata cachinnis,
Pro nobis demitte neci: Sceleriç; luendo
Arma luemq; famemq; illis & fulmina mitte.
His dudum meret impietas & flagitium ingens
Illorum, & tristis monumenta immania belli.

Tum gentes nostri metuent quoq; nomina Christi,
Quem dare præcipitem magno conantur Olympo,
Et diris sacros discerpere morsibus artus.
Nos verò tua turba tuum nomenq; decusq;
Dicemus porrò, serosq; feremus ad annos.

Hanc ego sollicito curam sub corde premebam
Solabarq; animum spe finis dura ferentem:
Cum præter solitum lætus, vultuq; serenus
Chære Valentini iucundo nomine gaudens
Aduenit, atq; vltro verbis compellat amicis
Mœrentem, & curas his tentat demere dictis.

O mihi dilectos inter sors prima Georgi
Infirmum quæso quid pectus inaniter angis,
Lætitiæq; brevis defraudas tempora vitæ?
Sat lacrymis luctuq; datum: nunc linque seuera
Et cognosce meæ præsentia gaudia mentis.
Dicam, nec longa suspensum ambage tenebo.
Inueni tandem requiem, finemq; laborum,
In qua nunc libris sacris, nunc voce docentum

A iiij Et

Et dulci nunc colloquio præsentis amici,
Ducam sollicitæ iucunda obliuia vitæ.
Os tenerum pueri monitis dum formo benignis,
Et sophiæ cana medicor pietate sementem:
Sanctior ut fœtus populis fallacibus extet,
Qui Christum, moresq̃ bonos, Musasq̃ sequatur.
Numine præsentis Deus hæc modò cœpta secundet
Auxiliumq̃ suum: cui gratia prima feratur.
Proxima te Siegfride manet. Tua cura resistit,
Incultus patrijs aliàs nutrirer in agris
Rusticus, & curuo cantarem innixus aratro.
Degener ut fatuis spargit labrusca racemis
Neglectas vites, & amaris degrauat vuis.
Vix degustâram primis Elementa labellis
In ripa Sale, qua nudus pectora Saxo
Suggestat flammæ costis undantis abeni,
Et salis in grumos latices desiccatur aquarum.
Et me Parthenopen venientem excepit, amauit,
Instituit, iuuat magno conamine Sacus
Consilio illius progressus ad vsq̃ Borussos,
Monte super regis Phœbi vestigia lustro.
Inde donum Domino cursum moderante reuersus
Leucoreæ reliquum vixi: doctisq̃ bonisq̃
Immixtus memori comprehendere plurima mente,
Quæ quondam Hercinio Cygno meditante beata
Audiuit PHILOMELA, eademq̃ ediscere iussit
Quas

Quas Albis pascit sinuoso littore quercus.
Hinc adeò nunc me reuocat Siegfridus, & vltro
Promouet, atq; audentem opera ad maiora remittit,
Queis alternanti currat requiesq; laborq;
Atq; suum vicibus pulcris ita compleat orbem.

Ergò age dona aliquid successibus optime nostris,
Pone modum curis, noua gaudia fronte serena,
Et me digressu lætus comitare supremo.

Dixerat: Illius paucis sum dicta secutus.
Quanquam animum dolor altus habet carissime Chære,
Nec fas sponte mea tantas me ponere curas:
Attamen ex animo grator tibi mollia vitæ
Fata tuæ, Dominus tibi clementissimus adsit,
Et faciat te moliri præstantibus ausis,
Quæ sunt grata Deo generiq; salubria nostro,
Vt simul & populo simul illo vtaris amico,
Donec temporibus geminis aspersa senectus
Caneat, atq; animi factus maturus, & annis
Sis grauis, & dulci componas lumina morte
In Christo: quæ facta salus morientibus vna.

Siegfridus Sacus Rector doctorq; iuuentæ
Quam schola Parthenopes multam celeberrima nutrit,
Luce magis mihi dilectus, mihi cognitus vsu,
Exhibet egregium Musis quem debet honorem:
Discipulosq; suos patrio amplexatur amore.

Ac veluti cultor fragrantis rusticus horti

A v Ponit

Ponit odoratas vario discrimine plantas,
Et rigat & dulces sperat decerpere fructus:
Hic rosa blanditur suavi spectanda rubore,
Et nardi, & violæ gratissima purpura nigra:
Hic thymus, & roris non auia cura marini,
Et flos Narcissi pulcerrimus. Ille colores
Hinc atq; hinc circumspiciens notat ordine longo,
Quos templis, & quos domui, capitiue reponat.
Et tacitum interea pertentant gaudia pectus.

Sic quos ad studium atq; usus informat honestos
Iam teneros ille hortatur. Iam mente sagaci
Explorat, quæ signa ferant, quisq; impetus adsit:
Quis decori queat esse foro, quisq; utilis aris,
Quis cupiat medicas rerum cognoscere vires.
Nec minus interea properatq; instatq; favori
Numinis, & iuuenum successus gnauiter vrget.
Quæ fidum mira pectus dulcedine tangunt.

Hinc ad Leucoreæ quosdam demittit alumnos,
Magnanimiq; iubet, rimari scripta Lutheri,
Et præceptoris noti super astra Philippi,
Qui gratam Domini famam dispersit in artes.
At postquam optatam cursu contingere metam
Contigit, vt quidam subigant sine cortice fluctus:
Tum demum officijs, si quæ est oblata facultas
Præficit ipse suos, rerumq; adiungit habenis.
Nos exempla sumus, pluresq; oracula verbi

Magna

Magna Dei, templisq; scholis magno ore sonantes.

Ante igitur caput hoc crudelibus occubat umbris,
Quam meritum illius labatur pectore nostro,
Quam nolim illius DOMINO inculcare salutem.

Vnum autem te Chære rogo, præq; omnibus vnum
Admoneo: Præceptores, Dominos & Amicos
Nostros, & nostris verbis saluere iubeto.
Siegfridum ante alios, & notum carmine Gallum,
Gallum qui argutos vocat in certamina Gallos.
Et quos præterea? cuius dum vita manebat
Patris, sunt Musæ hospitio vsæ & Gratia triplex.
Casparemq; meum, qui tuta silentia vitæ,
Atq; potestates herbarum vsumq; medendi
Suspicit: & mutas interdum desidet artes,
Cantillat blandis vigilata poemata Musis.
Tranquillum immatura nimis Mors, præ dolor, vrbe
Abstulit & terris, sublimemq; intulit astris.
Molliter ossa cubent: gremio Mens viuat Abrahe.

Quod superest, leto nunc gratificabor amico,
Te letus deducam, & quò via ducit in urbem
Si nequeo pedibus, precibus comitabor euntem:
Vt Deus ipse comes tutum te limine sistat
Optato, & dulces volucris tegat agmine nidos.

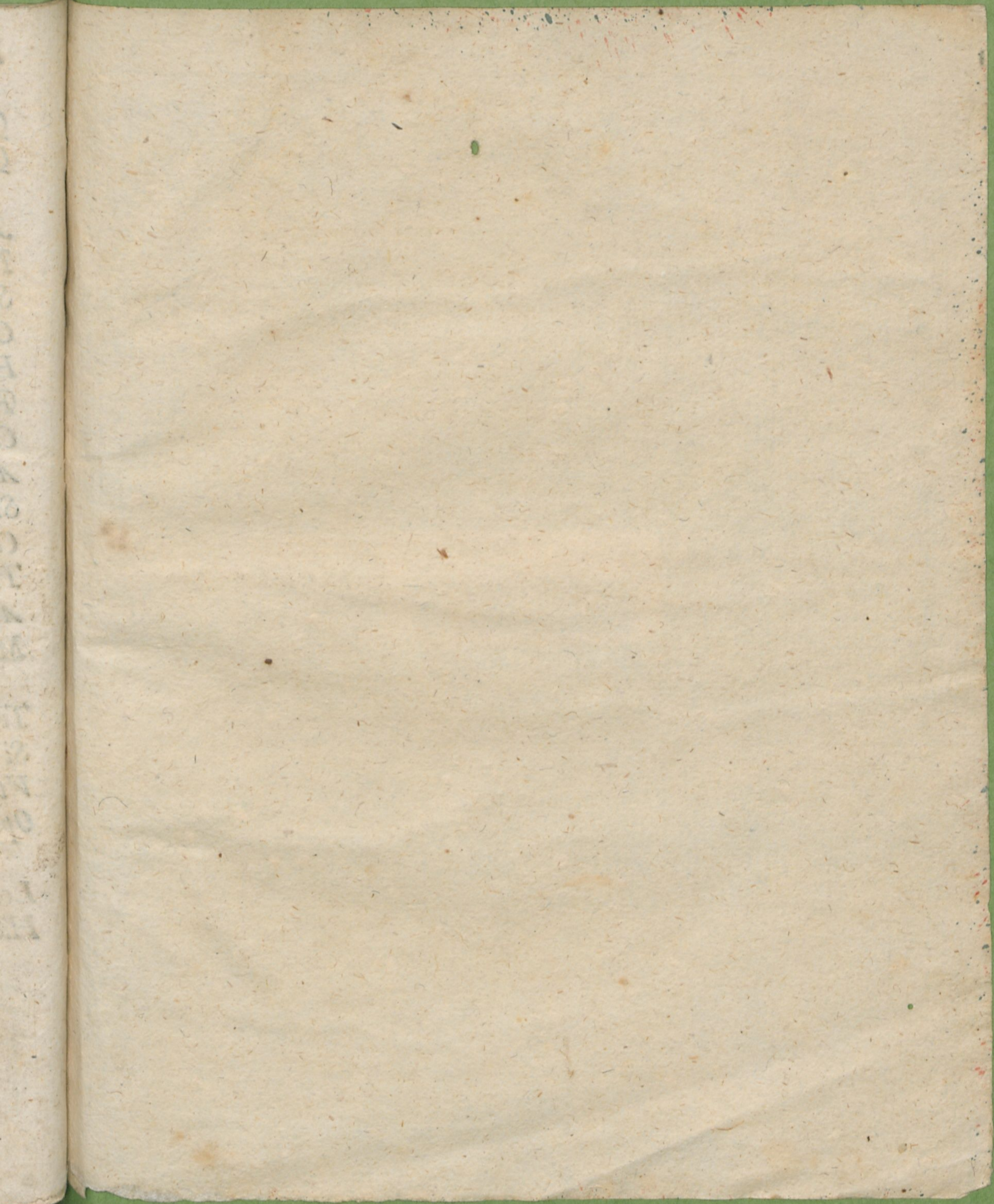
Nos quod iam tenero studium meditamur ab vngui
Leucoreæ cultum dabimus, modò vita supersit.
Hic mihi MAIOR adest, magnam cui mentem animumq;
Spiri-

Spiritus infundit sanctus, fingitq; poëtam,
Ausit qui Latios cantando eludere fastus,
Et contra inuictum moliri bella Maronem.
Hic mihi, spes patriæ, Papæ formido, dolisq;
Irremeabilibus Thesèi mittendus in armis,
Indigetis **CRVCIGER** repetit monumenta Philippi.
Hic & Cygnæos cantus modulatur **EBERV**S,
Et senior **MAIOR**: Quam fractus vterq; senecta
Et curis, patriæ portum cœlestis anhelat?
Dispeream si non vita iucundius ipsa,
Sit mihi tantorum voces audire virorum.

Hic igitur tu redde vicem, cane vota Tonanti,
Ne longo incolumis nequeam superesse labori.
Donec & his aliquam studijs per bella luemq;
Fata viam inueniant, adsitq; vocatus Iesus.
Iamq; vale, cariq; **VALENS** memor esto Georgi.

NVMERVS ANNI.

Si nescis mihi quando **VALENS** valedixerit, illud
Indicat infausto nomine **DILVVIVM**.

Pa 5152 QK

M.C.

Pon Za 5A5Z, QK

ULB Halle
003 561 003

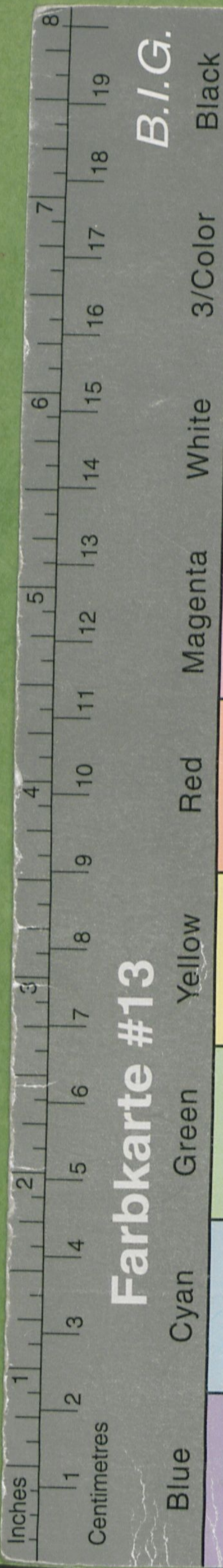
3

f

B.I.G.

Farbkarte #13

ΠΡΟΠΕΜΠΤΙΚΟΝ,
ESTO ET DO
VENI D. VALENTINO
ALEGIENSI, VVITEBERGA
CHOLASTICVM MVNVS
GDEBVRGVM INITIO
ANNI M. D. LXVII
AVOCATO,

Za
5152

Scriptum à
ORGIO ROLLENHAGIO
BERNAVIENSE.

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

VITEBERGÆ
DEBAT IOHANNES
CRATO.
M. D. LXVII.

*Controversas suo Ammiviro
vnde de valet. ch. n.*

